

Criteria en vragenlijst themacertificaat Roken, alcohol- en drugspreventie MBO

Gefeliciteerd! Jullie zijn aan de slag gegaan met de Gezonde School-aanpak en nu breekt het moment aan om de themavragenlijst in te vullen. Hier komen alle eerder gezette stappen als het ware samen, met als doel het behalen van een themacertificaat. Hiermee draagt jouw school/vestiging uit dat er hard wordt gewerkt aan een gezonde leefstijl voor jullie studenten. Is de aanvraag goedgekeurd, dan mag jouw school/vestiging zich drie jaar lang Gezonde School noemen!

Graag geven we je vooraf inzicht in de typen vragen en een toelichting op enkele begrippen.

Deze vragenlijst bevat drie typen vragen. Dit wordt per vraag aangegeven.

- Verplichte vragen: zijn gekoppeld aan de criteria Gezonde School en een antwoord is vereist voor het behalen van een certificaat.
- Facultatieve vragen: zijn optioneel omdat de relevantie verschilt per thema. Afhankelijk van het thema worden facultatieve vragen opgenomen in de vragenlijst. Achter deze vragen staat <facultatief>.
- Beeldvragen: geven de beoordelaar een completer beeld over het 'wat' en 'hoe' op schoollocatie. Deze categorie geeft inzicht in wie jullie als school/vestiging zijn en waar jullie voor staan. Achter deze vragen staat <beeldvraag>.

Toelichting bij enkele begrippen:

- Bij het eindoordeel kijkt de beoordelaar naar het totale plaatje dat uit de aanvraag naar voren komt. Niet alleen de antwoorden op de verplichte vragen, maar ook de facultatieve en beeldvragen geven de beoordelaar zicht op hoe jullie vestiging met het thema omgaat.
- Themaspecifieke antwoorden zijn afhankelijk van het betreffende gezondheidsthema.
- Onder 'ouders' wordt ook 'verzorgers' of 'iemand uit de directe omgeving van de student' verstaan. Bij sommige vragen wordt onderscheid gemaakt tussen studenten jonger dan 18 jaar of 18 jaar en ouder.

Het is mogelijk om op elk moment te pauzeren en op een later moment verder te gaan met het invullen. Na het versturen van de vragenlijst zal de beoordelaar van het betreffende thema de vragenlijst binnen zes weken beoordelen. De aanvraag heeft alleen betrekking op het mbo en dus niet op de organisaties waar studenten stage lopen. Wij wensen je succes bij het invullen van deze vragenlijst.

Handig om bij de hand te hebben bij het invullen van de vragenlijst:

- school- of huisregels;
- opleidingsbeleid;
- BPV-overeenkomst;
- scholingsbeleid.

Criteria themacertificaat Roken, alcohol- en drugspreventie MBO

Educatie

- De vestiging besteedt in de lessen structureel aandacht aan de het thema Roken, alcohol- en drugspreventie voor zoveel mogelijk studenten.
- De vestiging maakt in het lesprogramma gebruik van erkende Gezonde School-activiteiten (indien beschikbaar) voor het thema Roken, alcohol- en drugspreventie voor zo veel mogelijk studenten.
- De onderwijsactiviteiten op het gebied van roken, alcohol- en drugspreventie zijn vastgelegd.
- De locatie biedt medewerkers bij- of nascholing op roken, alcohol- en drugspreventie.

Signaleren

- De vestiging heeft inzicht in hoe het met studenten gaat op het gebied van middelengebruik.
- Schoolmedewerkers zijn verantwoordelijk voor het signaleren rondom roken, alcohol- en drugsgebruik.
- Signalen rondom roken, alcohol- en drugsgebruik worden besproken in bestaand zorgteam, zorg- en adviesteam (ZAT) of multidisciplinair overleg van de vestiging. De lokale instelling voor verslavingszorg maakt structureel/op afroep deel uit van het ZAT.
- De vestiging informeert studenten en ouders (bij studenten jonger dan 18 jaar) bij wie ze terecht kunnen voor vragen /hulp rondom roken, alcohol- en drugsgebruik en pakt signalen van studenten en ouders op.
- Er is extra ondersteuning voor studenten die dit nodig hebben.

Schoolomgeving

- De vestiging draagt zorg voor een gezonde schoolomgeving rondom roken, alcohol- en drugspreventie: er zijn praktische maatregelen getroffen in het kader van de preventie van roken, alcohol- en drugsgebruik.
- Medewerkers worden gestimuleerd het goede voorbeeld te geven rondom roken, alcohol- en drugsgebruik.

Beleid

- De vestiging heeft de coördinatie van roken, alcohol-, en drugspreventie belegd.
- Roken, alcohol- en drugspreventie maakt onderdeel uit van het beleid van de vestiging.
- Het beleid is vertaald in schoolregels over roken, alcohol- en drugsgebruik. Uitgangspunten zijn:
  - Onderwijstijd: geen middelengebruik door studenten en medewerkers
  - Bij niet onderwijstijd: indien er een student jonger dan 18 jaar in de klas zit: geen middelengebruik voor studenten en medewerkers. Indien alle studenten boven de 18 jaar zijn: drink geen alcohol, of in ieder geval niet meer dan één glas per dag.
- De vestiging informeert studenten, ouders (in ieder geval bij studenten jonger dan 18 jaar) en medewerkers over het beleid en de schoolregels over middelengebruik.

- Studenten en medewerkers zijn betrokken bij de beleidsvorming rondom roken, alcohol- en drugspreventie.
- Het beleid en de schoolregels worden regelmatig (minimaal eens per drie jaar) geëvalueerd.
- In het schoolbeleid staat omschreven dat medewerkers die werkzaam zijn in de zorgstructuur aanvullend een verdiepende cursus hebben gevolgd op het gebied van signaleren van problematisch middelengebruik en het voeren van een signaleringsgesprek. De cursus is opgenomen in het Persoonlijk Ontwikkelplan van medewerkers. Andere medewerkers hebben niet langer dan twee jaar geleden een voorlichting over middelen bijgewoond.

Vragenlijst themacertificaat Roken alcohol- en drugspreventie MBO

Algemeen

1. Voor welke vestiging wordt de aanvraag ingediend?

Naam vestiging:

2. Hoeveel studenten volgen op deze vestiging een opleiding (ongeveer)?

... Studenten

3. Welke opleiding(-en) worden er aangeboden op deze vestiging? Vul in wat van toepassing is:

- Cluster(s)/afdeling(en):...
- Opleiding(en):...

4. Voor welke opleiding(-en) wordt de aanvraag gedaan?

Antwoord:

5. Uit hoeveel studenten (ongeveer) bestaan deze opleidingen (in totaal)?

... Studenten

6. Voor welk(e) onderwijsniveau(s) wordt de aanvraag ingediend? (meerdere antwoorden mogelijk)

- Entreeopleiding
- Niveau 2
- Niveau 3
- Niveau 4

7. Wat is je functie?

Antwoord:

8. Ben je ook de contactpersoon voor het vignet Gezonde School?

- Ja (geef een korte beschrijving van wat jouw rol als Gezonde School contactpersoon/coördinator inhoudt)
- Nee, dat is: (naam, functie en e-mailadres vermelden)

9. Heb je hulp of ondersteuning gehad bij het invullen van deze vragenlijst? Denk hierbij bijvoorbeeld aan een Gezonde School-adviseur van de GGD of een preventiemedewerker van de lokale instelling voor verslavingszorg. Geef hieronder aan of hiervan sprake is geweest. Mogelijk neemt de beoordelaar contact op met de betreffende adviseur bij eventuele vragen of onduidelijkheden rondom de aanvraag.

- Ja, ik ben geholpen door: (naam, functie, telefoonnummer en e-mailadres vermelden)
- Nee, ik heb de vragenlijst zonder hulp ingevuld.

Educatie

10. Maakt de vestiging in het lesprogramma/ de lesmethode gebruik van één of meer erkende Gezonde School-activiteiten rondom preventie van roken, alcohol- en drugsgebruik?

Extra informatie: Het is belangrijk dat er in de lessen gewerkt wordt volgens de Richtlijnen Verslavingspreventie binnen het onderwijs. Link: <https://www.trimbos.nl/docs/ba0230db-7bda-4a7a-9677-148e38ffea43.pdf>

- Ja, Less & More
- Ja, anders, namelijk: (geef toelichting, upload documenten)
- Nee, want: (geef toelichting) <verplicht>

11. Besteedt de vestiging in de lessen structurele aandacht aan roken, alcohol- en drugspreventie?

Extra informatie: Geef in de tabel ([download hier een invulbare PDF](#)), met een eigen document, of in het tekstvak bij 'ja, geef toelichting' aan op welke niveaus, bij welke opleidingen en in welke leerjaren aandacht wordt besteed aan het thema en welke educatiematerialen en activiteiten hierbij worden ingezet. Geef hierbij ook aan wie verantwoordelijk is voor educatie en wanneer de lessen worden gegeven of wanneer de activiteiten plaatsvinden (jaarplanning). Voor scholen die aandacht willen schenken aan roken, alcohol- en drugspreventie is er bijvoorbeeld het preventieprogramma van het [Trimbos-instituut](#).

- Ja (upload tabel) <verplicht>
- Ja (upload eigen document)
- Ja (geef toelichting)
- Nee, want: (geef toelichting) <verplicht>

12. Zijn de onderwijsactiviteiten op het gebied van preventie van roken, alcohol- en drugsgebruik vastgelegd in curriculum en/of beleid? En zo ja, voor welke opleidingen?

- Ja (upload document)
- Nee, want: (geef toelichting) <verplicht>

13. Informeert de vestiging studenten en/of ouders (bij studenten jonger dan 18 jaar) over het lesprogramma/ de lesmethode rondom middelengebruik? <facultatief>

- Ja, namelijk: (geef toelichting, bijlage toevoegen optioneel)
- Nee, want: (geef toelichting) <verplicht>

14. Wat is de ambitie voor educatie rondom roken, alcohol- en drugspreventie in de komende jaren op deze vestiging? <facultatief>

Antwoord:

Signaleren

15. Gaat de vestiging periodiek na hoe het met de (individuele) studenten gaat op het gebied van middelengebruik? (meerdere antwoorden mogelijk)

- Ja, via Test je Leefstijl
- Ja, door de Jeugdgezondheidszorg
- Ja, gebruik wordt gemaakt van: Jeugdmonitor
- Ja, tijdens spreekuren van de instelling voor verslavingszorg (afdeling preventie)
- Ja, anders, namelijk: (geef toelichting) <verplicht>
- Nee, want: (geef toelichting) <verplicht>

16. Wat doet de vestiging met de informatie uit deze periodieke meting? <beeldvraag>

Antwoord:

17. Welke medewerker(s) is/zijn verantwoordelijk voor signaleren en het bespreekbaar maken van zorgen over middelengebruik bij studenten?

- Docenten
- Intern begeleider
- Onderwijs ondersteunend personeel
- Gezonde School-coördinator
- Studie Loopbaanbegeleider
- Mentor
- Vertrouwenspersoon
- School maatschappelijk werk
- Trajectbegeleider
- Anders, namelijk: (geef toelichting)

18. Worden vragen, problemen of zorgen rondom roken, alcohol- en drugspreventie gesignaleerd en besproken in het zorgteam, zorg- en adviesteam (ZAT) of multidisciplinair overleg van de vestiging?

- Ja, namelijk: (evt. bijlage toevoegen)
- Nee, want: (geef toelichting) <verplicht>

19. Laat zien hoe de zorgstructuur (Zorgadviesteam (ZAT)) op de vestiging is georganiseerd. Laat ook zien of een medewerker van de instelling voor verslavingszorg op structurele basis/afroep is aangesloten.

Extra informatie: Elke school is wettelijk verplicht om een heldere ondersteuningsstructuur te hebben. De vraag is of problemen of zorgen rondom dit specifieke thema hier besproken worden.

Antwoord: (evt. bijlage toevoegen)

20. Informeert de vestiging studenten en ouders (bij studenten jonger dan 18 jaar) bij wie zij terecht kunnen met (hulp)vragen rondom roken, alcohol- en drugsgebruik?

- Ja, via de website van de vestiging (link toevoegen)
- Ja, via de nieuwsbrief (upload voorbeeld)
- Ja, via de schoolgids (upload de schoolgids)
- Ja, via een docent
- Ja, anders, namelijk: (geef toelichting) <verplicht>
- Nee, want: (geef toelichting) <verplicht>

21. Wat is de route binnen de vestiging na het ontvangen van een signaal van ouders of anderen over (zorgen over) het middelengebruik van een student?

Extra informatie: Vraag altijd toestemming aan studenten van 16 jaar en ouder om contact op te nemen met de ouders/verzorgers. <facultatief> <beeldvraag>

Antwoord:

22. Biedt de vestiging of een samenwerkingspartner extra ondersteuning op het gebied van roken, alcohol- en drugspreventie aan studenten die dit nodig hebben?

- Ja, via Moti-4
- Ja, anders namelijk: (geef toelichting)
- Nee (geef toelichting)

Schoolomgeving

23. Hoe zorgt de vestiging voor een gezonde schoolomgeving rondom roken, alcohol- en drugspreventie?

Extra informatie: Denk bijvoorbeeld aan: een goed verlicht, overzichtelijk schoolplein, overleg met winkels in de omgeving van de school over verkoop van drank rondom schoolfeesten.

- Voor studenten (geef toelichting)
- Voor medewerkers (geef toelichting)
- Geen van de bovengenoemde antwoorden

24. Kun je een aantal concrete voorbeelden noemen van voorbeeldgedrag van medewerkers rondom middelengebruik?

Extra informatie: Denk bijvoorbeeld aan dat medewerkers niet vlak buiten het schoolterrein/in de wijk roken stoppen met roken activiteit voor medewerkers, aandacht in de nieuwsbrief voor het thema.

- Ja, namelijk: (geef toelichting)
- Nee, want: (geef toelichting) <verplicht>

Beleid

25. Heeft de vestiging de coördinatie rondom het thema Roken, alcohol- en drugspreventie belegd?

- Ja, bij de Gezonde School-coördinator
- Ja, bij een directielid

- Ja, bij een docent
- Ja, anders, namelijk: (geef toelichting) <verplicht>
- Nee, want: (geef toelichting) <verplicht>

26. Maakt preventie van roken, alcohol- en drugsgebruik onderdeel uit van het beleid van de vestiging?

Extra informatie: Denk hierbij ook de kernwaarden, doelen, pedagogische opdracht.

- Ja (upload dit beleid en geef pagina nr. aan)
- Nee, want: (geef toelichting) <verplicht>

27. Heeft de vestiging regels opgesteld rondom middelengebruik?

- Ja, namelijk: (geef aan voor wie (opleidingen) de regels van toepassing zijn) <verplicht> (upload schoolregels, verplicht)
- Nee, want: (geef toelichting) <verplicht> (verder bij vraag 31)

28. Informeert de vestiging studenten en ouders (bij studenten jonger dan 18 jaar) over de regels rondom middelengebruik?

- Ja, de vestiging informeert studenten (geef toelichting)
- Ja, de vestiging informeert ouders (geef toelichting)
- Nee, want: (geef toelichting) <verplicht>

29. Wie voert de handhaving van de schoolregels uit en wie is eindverantwoordelijke?

Antwoord:

30. Hoe gaat de vestiging ermee om, als de schoolregels niet nageleefd worden?

Antwoord: {open tekstvak} (upload document en geef titel en paginanummer)

31. Betreft de vestiging studenten en medewerkers actief bij de beleidsvorming rondom middelengebruik?

- Ja, studenten (geef toelichting)
- Ja, medewerkers (geef toelichting)
- Nee, want: (geef toelichting) <verplicht>

32. Worden het beleid en de schoolregels rondom middelengebruik regelmatig (minimaal eens per drie jaar) geëvalueerd?

Extra informatie: Denk bijvoorbeeld aan het bespreken van de schoolregels in het teamoverleg of het bespreken van de resultaten uit vragenlijst.

- Ja, namelijk (geef toelichting)
- Nee, want: (geef toelichting) <verplicht>

33. Zijn er afspraken gemaakt over scholingsbeleid van medewerkers rondom middelengebruik?

- Ja, medewerkers werkzaam in de zorgstructuur hebben een verdiepende cursus gevolgd op het gebied van signaleren van problematisch gebruik en het voeren van een signaleringsgesprek (toelichting verplicht, uploaden document optioneel)

- Ja, overige medewerkers hebben (maximaal drie jaar geleden) een scholing gevolgd over middelenkennis (toelichting verplicht, uploaden document optioneel)
  - Anders namelijk: (toelichting verplicht)
  - Nee, want: (geef toelichting) <verplicht>
34. Komt in de voorbereiding tot de stage de beroepshouding ten aanzien van middelen ter sprake? Zo ja, op welke wijze? <facultatief> <beeldvraag>
- Ja, namelijk: (geef toelichting)
  - Nee, want: (geef toelichting) <verplicht>

Aanvullende vragen

35. Waar ben je trots op als het gaat om het thema Roken, alcohol- en drugspreventie binnen de vestiging? <beeldvraag>

Antwoord:

36. Wat wil je nog bereiken op het thema Roken, alcohol- en drugspreventie? <beeldvraag>

Antwoord:

37. Heb je nog aanvullingen op de aanvraag? <beeldvraag>

Antwoord:

Commitment

38. Deze vragenlijst is naar waarheid ingevuld en de (adjunct) directeur en de (voorzitter van) de Medezeggenschapsraad en de Studentenraad committeren zich aan deze thema-aanvraag.

- Ja
- Nee

Evaluatie vragen

39. Heb je middels deze vragenlijst voldoende kunnen toelichten hoe je school/vestiging werkt aan een gezonde leefstijl?

- Ja
- Niet helemaal, want (geef toelichting)
- Nee, want (geef toelichting)

40. Heb je suggesties voor het verbeteren van de vragenlijst?

- Ja, namelijk (geef toelichting)
- Nee